

Vyhlásenie MEMO 98 k tlačovému zákonu

MEMO 98 vyzýva prezidenta, aby nepodpísal tlačový zákon

Bratislava, 10.4.2008 - MEMO 98 hodnotí schválenie tlačového zákona vo verzii, ktorá iba čiastočne zohľadnila výhrady vydavateľov, OBSE a iných medzinárodných organizácií, ako nešťastný krok z hľadiska rozvoja slobodnej demokratickej spoločnosti a nepochopenie úlohy médií a významu slobody slova.

„Priятие tak dôležitého zákona vyžaduje zohľadniť všeobecnejší konsenzus zainteresovaných strán“, povedal Rasto Kužel, výkonný riaditeľ MEMO 98. „Je veľká škoda, že vládna koalícia nakoniec nevypočula viaceré oprávnené pripomienky. Schválený zákon je pre politikov a nie bežných občanov.“

Finálna podoba zákona totiž nakoniec zohľadnila iba jednu zásadnú pripomienku medzinárodných inštitúcií, predovšetkým OBSE. Tou zmenou bolo odstránenie kontroverzného paragrafu 6.1, ktorý umožňoval sankcionovanie obsahu zo strany štátu. Hoci paragraf v doteraz existujúcom zákone existoval od roku 2000, až súčasná koalícia navrhla jeho doplnenie o možnosť sankcionovať aj „politické zmýšľanie“.

Zmeny v súvislosti s definovaním práva na odpoveď a práva a opravu považuje MEMO 98 za nedostatočné, keďže vytvárajú hlavný problém zákona - to, že uplatnením týchto inštitútov sa ide proti podstate médií ako zdroja rôznorodých informácií. Toto platí dvojnásobne vo sfére tlačенých médií, ktorých vznik obvykle nie je podmienený výraznejšími prekážkami, čo umožňuje takmer komukoľvek prezentovať vlastné postoje.

Podľa dikcie schváleného zákona je *právo na odpoveď* poskytnuté vtedy, ak sa informácia dotýka osobnostných práv nejakej osoby, avšak chýba požiadavka, aby toto skutkové tvrdenie bolo nepravdivé alebo aspoň pravdu skresľujúce. *Právo na opravu* je poskytnuté vtedy, ak je uverejnené nepravdivé skutkové tvrdenie, na základe ktorého možno osobu presne určiť. Chýba však požiadavka, aby toto tvrdenie spôsobilo dotýčnej osobe ujmu na cti, alebo iných osobnostných právach. Zákon navyše zakazuje akékoľvek súvisiace texty k uverejneným opravám či odpovediam, čo ide celkom jednoznačne nielen proti duchu ale aj proti litere ústavného práva na slobodu slova.

„Prikazovať uverejnenie odpovedí aj voči pravdivým tvrdeniam a zakazovať médiu vyjadriť sa k takýmto odpovediam? To je absurdné a pomýlené vnímanie slobody slova, pripomína to skôr jeho cenzúru“, povedal Ivan Godársky, mediálny a právny konzultant MEMO 98.

V tejto súvislosti je opätovne nevyhnutné zopakovať výrok Európskeho súdu pre ľudské práva, že právo na slobodu slova ochraňuje aj také informácie, ktoré „pohoršujú, šokujú, či znepokojujú štát či hocikáku časť populácie“ a to je jednou z požiadaviek „pluralizmu, tolerancie a liberalizmu, bez ktorých nemôže existovať demokratická spoločnosť“.

MEMO 98 vyzýva prezidenta SR, aby vo verejnom záujme vrátil tlačový zákon do parlamentu. To, že štyridsaťročný zákon je nutné nahradiť, je zjavné, náhrada by však mala byť skutočne moderná. Fakt, že proti zákonu protestujú okrem zahraničia aj samotné médiá, mimovládne a profesné organizácie, či časť politickej scény modernosť spochybňuje.